

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Sayın Efkan ALA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN

Van Millîyetvekili

Yaşam hakkı, en temel haktır. Bu hak karşısında diğer haklar türev, ikincil haklar konumundadır. Diğer tüm hakların kullanımı ve varlığı bu hakka bağlıdır. Bu yönüyle yaşama hakkı mutlak bir haktır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS) yaşama hakkı dokunulmaz haklar ya da hakların sert çekirdeğini oluşturmaktadır.

Anayasa m.17/1, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m. 2 ve Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi m. 6 insan yaşamının korunması konusunda temel bir hükme yer vermektedir. Yani uyruğu ne olursa olsun insan yaşamı kanunun koruması altındadır.

Yaşam hakkı, ayrıca Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nda 1948 yılında kabul edilmiş olan Evrensel İnsan Hakları Bildirisi'nde, Amerikalılararası İnsan Hakları Sözleşmesinde, Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı'nda ve 2000 yılında kabul edilen Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda tanınmıştır.

Hem mevzuatta yer alan hükümler hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca Türkiye'nin, bireyin yaşam hakkını korumakla sorumlu olduğu ortadadır. Bu bakımdan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de Türkiye'yi AİHS'in 2. Maddesini ihlal etmekten defalarca tazminata mahkûm etmiştir.

Suriyeli muhaliflerin oluşturduğu Londra merkezli Suriye İnsan Hakları Gözlemevi, 18 Haziran 2016 gecesi Hatay'ın Yayladağı İlçesi'nin Suriye sınırında görev yapan Türk askerlerinin İdlib'in Cisir eş-Şugur bölgesinden Türkiye'ye geçmeye çalışan Suriyeli sivillere ateş açtığını iddia etti.

Gözlemevi olayda 4'ü çocuk 8 Suriyeli sivilin öldüğünü, 8 sivilin de yaralandığını, diğer Suriyeli muhalif gruplar ise olayda 4'ü çocuk 2'si kadın toplam 11 sivilin öldüğünü ileri sürdü.

Türk Silahlı Kuvvetleri yetkilileri ise sınırı geçmeye çalışanların olduğunu doğrulayarak sivillere doğrudan ateş açılmadığını iddia etti.

Bu bağlamda;

1. Yukarıda iddia edilen olaya dair Bakanlığınız bünyesinde soruşturma başlatılmış mıdır?
2. 2016 yılında sınırı geçmeye çalışırken kolluk kuvvetlerinin ateş açması sonucu ölen kişi sayısı kaçtır? Bunların kaçı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır kaçı başka bir devlet uyruğuna tabidir?
3. 2002-2016 yılları arasında kolluk güçleri tarafından vurularak öldürülmüş kişi sayısı kaçtır? Bu olaylarda yargılanan güvenlik gücü sayısı kaçtır?
4. Yaşam hakkını ihlal ettiği iddiasıyla yargılanan ilgili personelden kaç mahkûmiyet almıştır?
5. Yaşam hakkının ihlali dolayısıyla AİHM'in verdiği mahkûmiyet kararlarında ödenen tazminatlar sorumlu/fail kolluk kuvvetlerine rücu edilmekte midir?